

Araştırma Makalesi

Alındı: 8 Mart 2019 - **Düzeltildi:** 28 Haziran 2019 - **Kabul Edildi:** 28 Haziran 2019 - **Yayımlandı:** 30 Haziran 2019

Kaynakça Bilgisi: Tamul, Ö. F. (2019). Üstün Yetenekli Öğrencilerin Mükemmeliyetçilik Düzeyleri ve Öğrencilerin Algılarına Göre Ailelerinin Çocuk Yetiştirme Tutumları Arasındaki İlişki, *Ihlara Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 4(2), 155-173.

Citation Information: Tamul, Ö. F. (2019). The Relationship Between the Perfectionism Levels of Gifted Students and Their Perceptions of Their Families Towards Child Rearing Attitudes *Ihlara Journal of Educational Research*, 4(2), 155-173.

ÜSTÜN YETENEKLİ ÖĞRENCİLERİN MÜKEMMELİYETÇİLİK DÜZEYLERİ VE ÖĞRENCİLERİN ALGILARINA GÖRE AİLELERİNİN ÇOCUK YETİŞTİRME TUTUMLARI ARASINDAKİ İLİŞKİ

Ömer Faruk TAMUL¹

Öz

Bu çalışmada üstün yetenekli öğrencilerin ailelerinin çocuk yetiştirme tutumlarının söz konusu çocukların mükemmeliyetçiliği üzerinde herhangi bir etkisinin bulunup bulunmadığı araştırılmıştır. Bunun için çocuklardan Ebeveynlik Tutumları Ölçeği ve Çok Boyutlu Mükemmeliyetçilik Ölçeğini doldurmaları istenmiştir. Aile tutum ölçeğinin çocuklar tarafından doldurulması, çocukların mevcut algılarına göre mükemmeliyetçilik davranışının şekillenmesi açasından önemlidir. Verilerin analizinde Pearson Çarpım Moment Korelasyon katsayısı hesaplanmıştır. Pearson Çarpım Moment Korelasyon katsayıları incelendiğinde ise özellikle babanın kabul/ilgi tutumuna yönelik algının çocuklarda mükemmeliyetçilik düzeylerini istatistiksel olarak anlamlı düzeyde azalttığı görölmüştür. Anneye yönelik algılar incelendiğinde ise annenin sıkı denetim/kontrol tutumuna yönelik algısının çocuklarda istatistiksel olarak mükemmeliyetçilik düzeylerini artırdığı görölmüştür. Ayrıca değişkenler açasından mükemmeliyetçilik düzeyleri arasında anlamlı bir farklılaşma olup olmadığına bakmak için bağımsız örneklem t testi ve ANOVA yapılmıştır. Analizler sonucunda değişkenler bağlamında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılaşma olmadığı görölmüştür.

Anahtar Kelimeler: Mükemmeliyetçilik; üstün zekâ; aile tutumları.

THE RELATIONSHIP BETWEEN THE PERFECTIONISM LEVELS OF GIFTED STUDENTS AND THEIR PERCEPTIONS OF THEIR FAMILIES TOWARDS CHILD REARING ATTITUDES

Abstract

This study was conducted with the aim of revealing whether parents' attitudes towards childrearing influence the levels of perfectionism in gifted children. For this, children were asked to respond to the Parenting Attitudes Scale and the Multidimensional Perfectionism Scale. The filling of the family attitude scale by children is important in terms of shaping the behavior of perfectionism according to children's existing perceptions. In the analysis of the data, Pearson Product Moment Correlation coefficient was calculated. When the Pearson Product Moment

¹ Anadolu Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir omerfaruktamul@anadolu.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0001-8884-6171>.

Correlation coefficients were examined, it was observed that especially for the father's acceptance / interest attitude, the level of perfectionism in the children decreased statistically significantly. Independent sample t-test and ANOVA tests were also performed to determine whether there was a significant difference between the levels of perfectionism in terms of variables. As a result of the analyses, there was no statistically significant difference in the variables. When the perceptions towards the mother were examined, it was seen that the mother's perception towards strict supervision / control attitude increased statistically perfectionism levels in children.

Keywords: Perfectionism; gifted; family attitude.

GİRİŞ

Mükemmeliyetçilik, bireyin yapmaya çalıştığı işte ya da başkasının yapacağı işlerde en iyisi için aşırı çaba beklemesi ve harcaması durumudur. Diğer bir deyişle mükemmeliyetçilikte, kişinin kendisinden ve diğerlerinden beklentisi kusursuzluk yönündedir. Mükemmeliyetçi insanların genel özellikleri ise bu davranışlarını belirli bir alanda değil hayatlarının genelinde göstermeleridir (Frost vd., 1990; Flett ve Hewitt, 2002). Hamachek (1978), mükemmeliyetçiliği nevrotik ve normal mükemmeliyetçilik olarak iki farklı şekilde açıklamıştır. Normal mükemmeliyetçilik davranışı gösteren kişiler yüksek standartlarda çalışmaktan keyif alırlar ve bu süreçte yaşanan hataları kabul edebilirler. Bu hatalara rağmen performanslarını başarılı kabul ederler. Nevrotik mükemmeliyetçiler ise bu süreçlerin aksine yüksek standartlar belirler ve küçük hataları kabul etmezler. Çevrenin değerlendirmelerinden korkarak hatalara aşırı derecede odaklanırlar. Mükemmeliyetçiliği iki boyut dışında çok boyutlu olarak değerlendiren araştırmacılar da olmuştur. Örneğin, Frost, Marten, Lahart ve Rosenblate (1990), mükemmeliyetçiliğin çok yönlü değerlendirildiğinde anlaşılabilirliğini belirtmiş ve 6 boyutlu ölçek geliştirmişlerdir (Multidimensional Perfectionism Scale). Geliştirilen bu ölçek; hata yapma endişesi, kişisel yüksek standartlar, yüksek ebeveyn beklentileri, davranışlarından şüphe duyma, düzene aşırı ilgi ve ebeveynlerin eleştiri alt boyutlarından oluşmaktadır.

Her birey az ya da çok çevresiyle sosyal bir etkileşim içerisinde. Bütün bu etkileşimin ilk başladığı yerin temelinde aile yer alır ve kişinin sosyal çevresi ile genişlemeye devam eder. Bireyin kişiliği bu etkileşimler sonucunda ortaya çıkar. Ebeveynleri tarafından baskı altında ya da aşağılanarak büyüyen bir çocukla, sevgi dolu ve destekleyici aile ortamında büyüyen çocukların genel kişilik özellikleri farklılık gösterecektir (Geçtan, 1988). Aileler ile yapılan çalışmalar incelendiğinde mükemmeliyetçiliğin ortaya çıkmasında ebeveyn tutumu oldukça önemlidir. Hata yapan bir çocuğa ebeveynlerinin hayal kırıklığı ile birlikte bir tepki göstermesi çocuk tarafından ceza olarak adlandırılabilir (Burns, 1980). Ayrıca ebeveynlerin çocuklarının davranışlarını belirli şartlarda onaylaması ya da onaylama süreçlerinde çelişkilerin olması çocuklarda mükemmeliyetçilik davranışlarının ortaya çıkmasına neden olabilmektedir. Ebeveynlerin standartlarının olmayışı ya da tutarsız davranışları çocukları kendi standartlarını oluşturmaya yönlendirmektedir. Bu süreçle birlikte çocuklar farkında olarak ya da olmayarak gerçek dışı yüksek standartlar oluşturabilmektedir. Koşullu onay gösteren aile ortamında ise çocuklar başarılarına olduğundan daha fazla değer gösterebilirken kendi öz değerlerini daha aşağıya çekebilmektedir. Bu davranışı gösteren çocuklarda da sadece büyük başarılar gösterdiği takdirde çevresi tarafından sevineceği ve onaylanacağı düşüncesi oluşmaktadır (Hamachek, 1978). Kramer (1988), Roberts ve Lovett (1994), Schuler (1997), Schuler (2002) yaptıkları araştırmalarda üstün yetenekli öğrencilerde mükemmeliyetçilik kavramı araştırmışlardır. Yapılan çalışmaların sonucunda ise üstün yetenekli bireylerin normal akranlarından daha fazla mükemmeliyetçilik gösterdiği ortaya çıkmıştır.

Ayrıca bu mükemmeliyetçilik eğiliminin çocuklarda başarı açısından olumlu sonuçlara sahip olabileceğini vurgulamıştır.

Silverman (1998) üstün yetenekli çocuklarda mükemmeliyetçilik davranışı görülmesini temelde altı nedene bağlamaktadır. Bu nedenler şu şekilde sıralanabilir;

- Soyut bir kavram olan mükemmeli algılamak ve gerçekleştirmek için yeterli bilişsel potansiyele sahiptirler.
- Eş olmayan bir gelişim gösteren üstün zekâlı ve yetenekli bireyler biyolojik yaşlarının üzerinde, zekâ yaşlarına göre standartlar koyabilirler. Bu nedenle belirlenen bu standartlar gerçek dışı olabilmektedir.
- Üstün yetenekli bireylerin kendilerinden yaşça büyüklerle arkadaş olma eğilimi göstermektedir. Bu sosyal ortam ise çocukların standartlarını yaşça büyük arkadaşlarına göre koymalarına neden olabilmektedir.
- Üstün yetenekli bireyler davranışlarının sonuçlarını düşünebilmelerinden ötürü ayrıntılı planlama yapabilirler. Bu nedenle, üstün yetenekli bireylerin yaptıkları işlerde daha ayrıntılı ve mükemmel bir plan oluşturma sürecine yönelebilmektedir.
- Üstün yetenekli bireyler, okul içi verilen basit düzeyde görevlerden sıkılabilmektedir. Düzeylerin altında kolay bir görev verildiği zaman bütün enerjilerini bu görevi en mükemmel şekilde yapmaya harcama eğilimi gösterebilmektedir.
- Mükemmel olma hissi üstün yetenekli bireylerde içgüdüsel olarak bulunabilmektedir.

Üstün yetenekli bireylerde mükemmeliyetçiliğin görülmesinin nedenini Silverman (1993), çocukların yüksek potansiyellerine bağlamaktadır. Üstün yetenekli çocukların üstün potansiyelleri doğrultusunda yüksek standartlar oluşturmasının normal olduğunu ve bu standartlara ulaşmak için çaba göstermelerinin olumlu olduğunu savunmuştur. Burka ve Yuen (2007) ise; üstün yetenekli çocuklarda mükemmeliyetçilik gösteren çocukların davranışlarını incelediğinde yüksek standartlar belirleyen ailelerin çocuklarında belirlenen standartları karşılamak için çaba göstermesiyle birlikte davranışı ertelemeye başladıklarını belirtmiştir. Çocuklarda görülen bu erteleme davranışının kaynağı çocukların başarısız olma ve onaylanmama korkusu olduğu söylenebilir. Frost, Marten, Lahart ve Rosenblate (1990); ailelerin çocukları üzerinde yaptıkları eleştirilerin ve beklentilerinin çocuklarda mükemmeliyetçilik davranışını etkilediğini belirtmiştir. Aynı şekilde Kenney-Benson ve Pomerantz (2005) sıkı denetim uygulayan ailelerin çocuklarının mükemmeliyetçi olduğunu belirtmiştir. Rice, Lopez ve Vergara (2005) ve Kenney-Benson ve Pomerantz (2005) yaptıkları çalışmalarda anne baba tutumlarının mükemmeliyetçilik ile anlamlı bir ilişki olduğunu ortaya koymuşlardır. Ayrıca Sorotzkin (1998) anne babaların çocukları destekleyici tutumlarının olumlu mükemmeliyetçiliğin gelişmesi ile ilişkili olduğunu belirtmektedir.

Türkiye’de yapılan çalışmalar incelendiğinde Tire’nin (2011), ön ergenlerle yaptığı araştırmada anne ve babaların tutumlarına göre mükemmeliyetçilik düzeylerinin farklılaştığını belirtmiştir. Demokratik ailede mükemmeliyetçilik düzeyi azalırken, ihmalkâr aile tutumlarında mükemmeliyetçilik düzeyleri artmaktadır. Yapılan bu çalışma üstün yetenekli öğrencilerle yapılmamış olsa dahi mükemmeliyetçiliğin aile tutumlarına göre nasıl etkilenebileceğini ortaya koymaktadır. Oğurlu, Sevgi-Yalın ve Yavuz-Birben (2015) 106 üstün yetenekli öğrenci ile yaptıkları çalışmada mükemmeliyetçilik ile aile tutumları arasında bir ilişki olmadığını belirtmiştir. Mükemmeliyetçiliğin cinsiyetler ilişkisi incelendiğinde üstün zekâlı ve yetenekli öğrencilerle yapılan çalışmalarda anlamlı bir farklılık

bulunmamıştır (Bencik, 2006; Mısırlı-Taşdemir, 2003). Kahraman (2013) yaptığı çalışmada üstün zekâlı ve yetenekli kız öğrencilerin olumlu mükemmeliyetçilik düzeylerinin erkek öğrencilere kıyasla daha yüksek olduğunu belirtmiştir. Araştırmalar incelendiğinde ailelerin tutumlarının üstün yetenekli çocuklarda mükemmeliyetçiliği etkilediğine ve etkilemediğine dair çalışmalar bulunmaktadır. Bu alanda yapılan çalışmaların çoğu ise üstün yetenekli çocuklar ile yapılmamıştır. Üstün yeteneklilerle yapılan çalışmalarda ise doğrudan anne – babaların kendilerine yönelik algıları değerlendirilmiştir. Oysa üstün yetenekli çocuklarda anne-baba tutumlarına yönelik mükemmeliyetçilik davranışı etkilenirken çocukların kendi algılarına göre değişim göstermektedir. Silverman (1998)'in mükemmeliyetçilik davranışının görülmesini bağladığı nedenler incelendiğinde üstün zekâlı ve yetenekli çocukların sahip olduğu ileri bilişsel gelişim ve buna bağlı olarak çevrelerini algılamaları arasındaki ilişki ortaya çıkmaktadır. Bu nedenle anne ve babanın kendini değerlendirmesinden ziyade üstün yetenekli çocukların ailelerini değerlendirmeleri ve bu bağlamda gösterdikleri mükemmeliyetçilik davranışlarının incelenmesi daha doğru olacaktır. Yapılan bu çalışmada da anne – baba tutumlarının üstün yetenekli çocuklar tarafından nasıl algılandığı değerlendirilecektir. Mükemmeliyetçilik düzeylerinin nasıl etkilendiği çocukların algıları üzerinden değerlendirilecektir. Ayrıca yapılan yol analizleri ile birlikte çocukların ebeveynlerinden birine yönelik algılarının diğer ebeveyne yönelik algıyı etkileyip etkilemediğini ortaya koymak amaçlanmaktadır. Araştırmadan elde edilen bulgular ailelere yönelik aile-çocuk iletişimi ve çocuklarının sosyal - duygusal gelişimlerini desteklemeye yönelik eğitimlerin oluşturulmasına katkı sağlayacaktır.

Bu amaçla aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır.

- Üstün yetenekli öğrencilerin annelerine yönelik kabul/ilgi algıları mükemmeliyetçilik düzeylerini etkilemekte midir?
- Üstün yetenekli öğrencilerin annelerine yönelik sıkı denetim/kontrol algıları mükemmeliyetçilik düzeylerini etkilemekte midir?
- Üstün yetenekli öğrencilerin babalarına yönelik kabul/ilgi algıları mükemmeliyetçilik düzeylerini etkilemekte midir?
- Üstün yetenekli öğrencilerin babalarına yönelik sıkı denetim/kontrol algıları mükemmeliyetçilik düzeylerini etkilemekte midir?
- Üstün yetenekli öğrencilerin annelerine yönelik algıları, babalarına algılarını etkilemekte midir?
- Üstün yetenekli öğrencilerin babalarına yönelik algıları, annelerine algılarını etkilemekte midir?

YÖNTEM

Çalışmanın bu kısmında araştırma modeli, çalışma grubu, verilerin toplanması ve analizinden bahsedilecektir.

Araştırma Modeli

Bu çalışmada ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. İlişkisel tarama modeli birden fazla değişken arasında ilişkinin varlığını ve düzeyini belirlemeyi amaçlamaktadır (Karasar, 2016). Üstün zekâlı ve üstün yetenekli öğrencilerin mükemmeliyetçilik düzeyleri ile ailelerin çocuk yetiştirme tutumları arasında ilişki incelenmiştir.

Çalışma Grubu

Yapılan çalışmada çalışma grubu seçilirken pratik ve ekonomik olması açısından kolay ve ulaşılabilir örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Bu amaçla çalışmaya üniversite temelli okul sonrası bir program olan Üstün Yetenekliler Eğitim Programları Araştırma ve Uygulama Merkezi'nin (ÜYEP) öğrencileri katılmıştır. ÜYEP zekâ ölçümleri yaparak üstün zekâlı ve yetenekli öğrencileri tanılamak ve bu öğrencilerin kendi potansiyellerini üst düzeye çıkarmak amacıyla farklılaştırılmış eğitim ve rehberlik hizmeti sunan bir merkezdir. Merkez kapsamında üstün yetenekli öğrenciler matematik, fen bilimleri ve karakter eğitimi ağırlık dersler görmektedir. Ders içerikleri ise hızlandırma ve zenginleştirme odaklıdır (Sak, 2011).

Çalışma gurubunu ilköğretim ikinci kademeye devam eden 89 üstün yetenekli öğrenci oluşturmaktadır. Araştırma grubu 38 kız (%42,7) ve 51 erkek (%57,3) öğrenciden oluşmaktadır. Sınıf düzeylerine göre cinsiyet dağılımı ise Tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1: Sınıf Düzeylerine Göre Cinsiyet Dağılımı

Sınıf düzeyi	N		Yüzde	
	Kız	Erkek	Kız	Erkek
5	8	19	21.1	37.3
6	13	13	34.2	25.5
7	10	11	26.3	21.6
8	7	8	18.4	15.7
Toplam	38	51	100	100

Verilerin Toplanması

Çocuk Yetiştirme Tutumları Ölçeği (ÇYTÖ)

Çocuk Yetiştirme Tutumları Ölçeği (ÇYTÖ), Sümer ve Güngör (1999) tarafından geliştirilmiştir. ÇYTÖ anne-babalar yerine çocukları tarafından cevaplandırılan ve anne-babaların çocuk yetiştirme tutumlarını belirlemeyi amaçlayan bir ölçektir. Ölçek 5'li likert tipinde, 2 alt boyutta toplam 22 maddeden oluşmaktadır. Alt boyutlar kabul/ilgi ve sıkı denetim/kontrol şeklindedir. Her alt boyutta 11 madde yer almaktadır. ÇYTÖ'nün güvenilirlik değerleri incelendiğinde, Sümer ve Güngör (1999), kabul/ilgi boyutu anne ve baba için .94, sıkı denetim/kontrol alt boyutu anne için .80, baba için ise .70 olarak belirtilmiştir. Yapılan bu çalışmada ise kabul/ilgi boyutu anne için .81, baba için .86, sıkı denetim/kontrol boyutu anne için .73, baba için .76 olarak hesaplanmıştır. Ayrıca ölçeğin doğrulayıcı faktör analizi yapılmış olup indeks değerleri Tablo 2'de verilmiştir.

Tablo 2: Çocuk Yetiştirme Tutumları Ölçeği (ÇYTÖ) DFA İndeksleri

χ^2		Sd		P		χ^2/sd		CFI		TLI		RMSEA	
A*	B	A	B	A	B	A	B	A	B	A	B	A	B
330.2	382.66	208	208	0	0	1.59	1.84	0.79	0.70	0.76	0.66	0.09	0.11

*A=anne, B=Baba

Kabul edilebilir değerler ise p değeri için $0.05 \leq p \leq 1.00$ (Hoyle, 1995), χ^2 için $0 \leq \chi^2 \leq 3$.sd (Kline, 2005), χ^2 / df için $0 \leq \chi^2 / df \leq 3$ (Sümer, 2000), RMSEA için $0 \leq RMSEA \leq 0.08$ (Hooper, Coughlan ve Mullen, 2008), CFI değeri için $0.95 \leq CFI \leq 1.00$ (Hu ve Bentler, 1999). Ölçeğin DFA değerleri anne algısı için kabul edilen aralıklarda iken baba algısı için sınırların biraz altında görünmektedir. Bu durumun nedeni bu araştırmanın özel tanılama ile öğrenci kabul edilen bir eğitim kurumunda yapılmış olmasından dolayı ailelerin bilinç düzeylerinin normal dağılıma göre daha homojen bir dağılım göstermesi ve çocukların bilişsel olarak benzer düzeylerde olmasının yarattığı ortak algı ile ilişkili olabilir.

Çok Boyutlu Mükemmeliyetçilik Ölçeği (ÇMBÖ)

Orijinali Frost, Marten, Lahart ve Rosenblate tarafından geliştirilen ölçeğin Türkçe uyarlaması Özbay ve Mısırlı-Taşdemir (2003) tarafından yapılmıştır. ÇMBÖ çocukların mükemmeliyetçilik düzeylerini çok boyutlu bir şekilde ölçmeyi amaçlamaktadır. Bu boyutlar; düzen, hatalara aşırı ilgi, kişisel standartlar, davranışlardan şüphe, aile beklentileri ve aile eleştirileri boyutudur. Ölçek 5'li likert bir ölçek olup 6 alt boyuttan oluşmaktadır. Ölçeğin alt boyutlarının güvenirlik değerleri Cronbach Alfa olarak hesaplanmıştır. Düzen boyutu .87, hatalara aşırı ilgi boyutu .77, davranışlardan şüphe boyutu .61, aile beklentileri boyutu .71, ailesel eleştiri boyutu .65, kişisel standartlar boyutu ise .63 olarak hesaplanmıştır. Yapılan çalışmada ise düzen boyutu .91, hatalara aşırı ilgi boyutu .88, davranışlardan şüphe boyutu .53, aile beklentileri boyutu .81, aile eleştirileri boyutu .92 son olarak kişisel standartlar boyutu ise .82 olarak hesaplanmıştır. Ayrıca ölçeğe doğrulayıcı faktör analizi uygulanmıştır. İndeks değerleri Tablo 3'te verilmiştir.

Tablo 3: Çok Boyutlu Mükemmeliyetçilik Ölçeği (ÇMBÖ)

χ^2	Df	P	χ^2/df	CFI	TLI	RMSEA
871.86	545	0	1,60	0.79	0.77	0.08

Verilerin Analizi

Veriler analiz edilirken ÇBMÖ ile ÇYTÖ puanları arasındaki ilişkiyi belirlemek için Pearson Çarpım Moment Korelasyon katsayısı hesaplanmıştır. ÇMBÖ'den elde edilen puanların alt boyutlarının sınıf düzeyine ve cinsiyete göre farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için t testi ve ANOVA yapılmıştır. Ölçeklerin güvenirlik değerleri için Cronbach Alfa katsayısı hesaplanmıştır. Bu süreçte SPSS paket programı ile analizler yapılmıştır.

Ölçeklerin doğrulayıcı faktör analizleri yapılmış endeks değerleri incelenerek rapor edilmiştir. Ayrıca yol analizleri yapılarak çocukların alguları üzerinde anne ve babaların birbirlerine aracılık etkileri araştırılmıştır. Bu süreçte ise Mplus programı kullanılmıştır.

BULGULAR ve YORUMLAR

Üstün yetenekli çocukların mükemmeliyetçilik düzeyleri ile ailelerin çocuk yetiştirme tutumları arasındaki ilişkiyi belirlemek için korelasyon değeri hesaplanmıştır. Tablo 4 ve Tablo 5 'te ölçeklerden elde edilen puanların dağılımı verilmiştir dağılımda verilen puanlar faktör yükleri ile çarpımdan elde edilen puanlardır. Tablo 6'da ise korelasyon değerleri verilmiştir.

Tablo 4: Çocuk Yetiştirme Tutumları Ölçeği (ÇYTÖ) Puanları

Alt Ölçekler	n	En Az	En Çok	\bar{X}	Ss
--------------	---	-------	--------	-----------	----

Anne	Kabul/ilgi	89	19	55	46.86	7.39
	Sıkı Denetim/kontrol	89	16	46	29.42	6.28
Baba	Kabul/ilgi	89	21	55	44.82	7.17
	Sıkı Denetim/kontrol	89	16	52	28.86	7.02

Tablo 4'te görüldüğü gibi anneye yönelik ve babaya yönelik algıda kabul ve ilgi ortalama puanlarının ve sıkı denetim/kontrol ortalama puanları benzerlik göstermektedir.

Tablo 5: Çok Boyutlu Mükemmeliyetçilik Ölçeği (ÇMBÖ) Puanları

Alt Ölçekler	n	En Az	En Çok	\bar{X}	SS
Düzen	89	6	30	19.82	5.83
Hatalara aşırı ilgi	89	9	42	21.23	7.69
Davranışlardan şüphe	89	5	21	11.69	3.18
Aile Beklentileri	89	5	25	14.97	4.96
Ailesel eleştiri	89	4	20	7.07	4.06
Kişisel standartlar	89	7	30	20.13	4.73

Tablo 5'de görüldüğü gibi üstün zekâlı ve yeteneklilerin ailesel eleştiriler alt boyutu en düşük ortalamaya sahipken en yüksek ortalamanın hatalara karşı ilgiden aldıkları görülmektedir. Üstün zekâlı ve yetenekli çocukların mükemmeliyetçilik tutumları ile ebeveynlerinin yetiştirme tutumları arasındaki ilişki Tablo 6'da aşağıda verilmiştir. Korelasyon değerleri hesaplanırken standartlaştırılmış puanlar üzerinden analizler yapılmıştır.

Tablo 6: ÇMBÖ ve ÇYTÖ Alt Boyutlarının Arasındaki Korelasyon Değerleri

Değişkenler	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1-Düzen	-									
2-Hatalara aşırı ilgi	.14	-								
3-Davranışlardan şüphe	-.14	.59**	-							
4-Aile Beklentileri	.02	.50**	.43**	-						
5-Ailesel eleştiri	-.37**	.34**	.44**	.34**	-					
6-Kişisel standartlar	.47**	.50**	.16	.40**	-.23*	-				
7-Anne Kabul/ilgi	.19	-.21	-.22*	-.17	-.39**	.06	-			
8-Anne Sıkı Denetim/kontrol	-.16	.37**	.37**	.46**	.43**	.12	-.33**	-		
9-Baba Kabul/ilgi	.28**	-.20	-.25*	-.24*	-.32**	-.04	.77**	-.27*	-	
10-Baba Sıkı Denetim/kontrol	-.15	.28**	.20	.36**	.31**	.14	-.11	.72**	-.26*	-

n=89 *p<.05. **p<.01.

Tablo 6 incelendiğinde anneye yönelik kabul/ilgi algısının aileden gelen eleştirilere yönelik negatif yönde (p<.01) anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir. ÇYTÖ'nün bir alt boyutu olan anneye yönelik sıkı denetim/kontrol algısının ÇMBÖ'nün hatalara karşı aşırı ilgi, davranışlardan şüphe, aile beklentileri, ailesel eleştiri ile pozitif yönde (p<.01) anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir. Babaya yönelik kabul/ilgi algısının düzen boyutu ile pozitif yönde (p<.01), davranışlardan şüphe ve aile beklentileri arasında negatif yönde (p<.05), ailesel eleştiriler alt boyutu ile negatif yönde (p<.01) anlamlı bir ilişki olduğu görülmüştür. Babaya yönelik sıkı denetim/kontrol algısı incelendiğinde hatalara aşırı ilgi, davranışlarından şüphe, aile beklentileri ve ailesel eleştiriler arasında pozitif yönde (p<.01) anlamlı

bir ilişki olduğu görülmüştür. Algılanan anne ve baba tutumlarına bakıldığında ebeveyn tutumlarının birbirleriyle tutarlı olduğu görülmektedir.

Katılımcıların mükemmeliyetçilik düzeylerinin sınıf düzeyine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek ANOVA (Tablo 7), cinsiyete göre değişip değişmediğini belirlemek için ise *t*-testi (Tablo 8) yapılmıştır.

Tablo 7: ÇMBÖ Alt Boyutlarının Sınıf Düzeylerine Göre ANOVA Sonuçları

	Varyansın Kaynağı	KT	Sd	KO	F	p
Düzen	Gruplar Arası	7.04	3	2,35	0.067	.977
	Gruplar içi	2985.68	85	35.13		
	Toplam	2992.72	88			
Hatalara aşırı ilgi	Gruplar Arası	185.56	3	61.85	1.047	.376
	Gruplar içi	5021.52	85	59.08		
	Toplam	5207.08	88			
Davranışlardan şüphe	Gruplar Arası	21.31	3	7.10	0.696	.557
	Gruplar içi	867.88	85	10.21		
	Toplam	889.19	88			
Aile Beklentileri	Gruplar Arası	49.56	3	16.52	0.664	.576
	Gruplar içi	2113.83	85	24.87		
	Toplam	2163.39	88			
Ailesel eleştiri	Gruplar Arası	9.25	3	3.08	0.182	.908
	Gruplar içi	1440.35	85	16.95		
	Toplam	1449.60	88			
Kişisel standartlar	Gruplar Arası	93.69	3	31.23	1.416	.244
	Gruplar içi	1874.73	85	22.06		
	Toplam	1968.43	88			

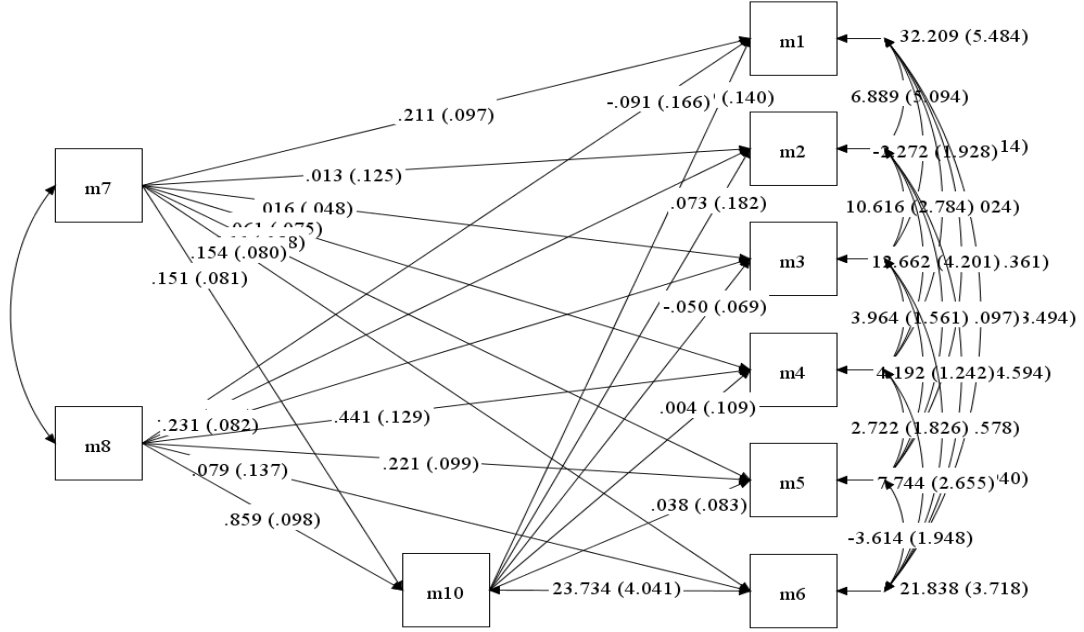
Tablo 7'de ANOVA sonuçları incelendiğinde ÇMBÖ'nün alt boyutlarının üstün zekâlı ve yetenekli öğrencilerin sınıf düzeylerine göre farklılaşmadığı görülmektedir.

Tablo 8: ÇMBÖ Alt Boyutlarının Cinsiyetlere Göre *t*-Testi Sonuçları

	Grup	n	\bar{X}	Ss	Sd	t	p
Düzen	Kız	38	20.24	6.11	87	.579	.56
	Erkek	51	19.51	5.65			
Hatalara aşırı ilgi	Kız	38	21.65	8.02	87	.440	.66
	Erkek	51	20.92	7.50			
Davranışlardan şüphe	Kız	38	11.24	3.53	87	-1.151	.25
	Erkek	51	12.02	2.88			
Aile Beklentileri	Kız	38	15.33	5.05	87	.585	.56
	Erkek	51	14.71	4.92			
Ailesel eleştiri	Kız	38	6.92	4.43	87	-.292	.77
	Erkek	51	7.18	3.80			
Kişisel standartlar	Kız	38	20.35	5.22	87	.372	.71
	Erkek	51	19.97	4.38			

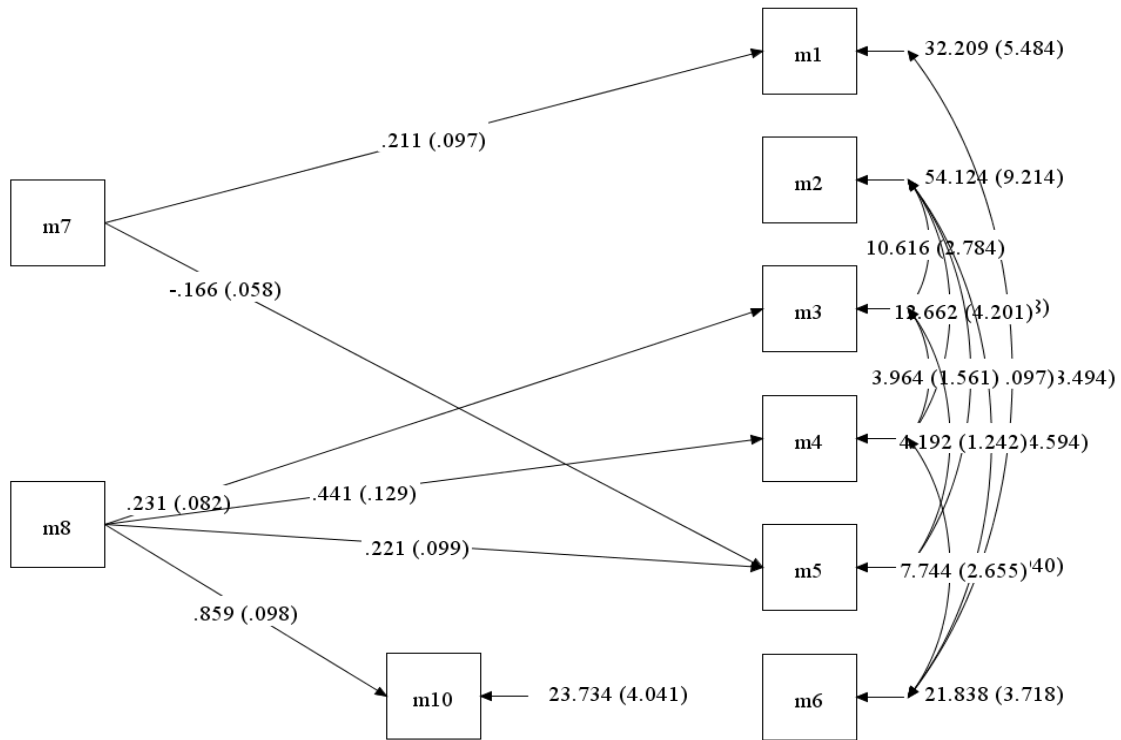
Tablo 8 incelendiğinde *t* testi sonuçlarına göre ÇMBÖ'nün alt boyutlarının üstün zekâlı ve yetenekli öğrencilerin cinsiyetlerine göre farklılaşmadığı görülmektedir.

Anne – baba tutumlarının mükemmeliyetçilik algıları üzerinde birbirlerine ne kadar etki ettikleri yol analizleri yapılarak incelenmiştir. İlk olarak ise babanın sıkı denetim /kontrol tutumuna yönelik algının üstün zekâlı çocuklarda anneyi algılamayı değiştirip değiştirmediği ve bu algının mükemmeliyetçilik düzeylerine anlamlı bir etkisinin olup olmadığı incelenmiştir (Şekil 1 ve Şekil 2).

*m1= düzen. m2= hatalara aşırı ilgi. m3= davranışlardan şüphe. m4= aile beklentileri. m5= ailesel eleştirisi. m6= kişisel standartlar. m7= annenin kabul ilgi tutumu. m8= annenin sıkı denetim/kontrol tutumu. m9=babanın kabul ilgi tutumu. m10= babanın sıkı denetim/kontrol tutumu

Şekil 1: Babanın Sıkı Denetim/Kontrol Tutumunun Anne Tutumlarının Algılanmasına Aracılık Etkisi

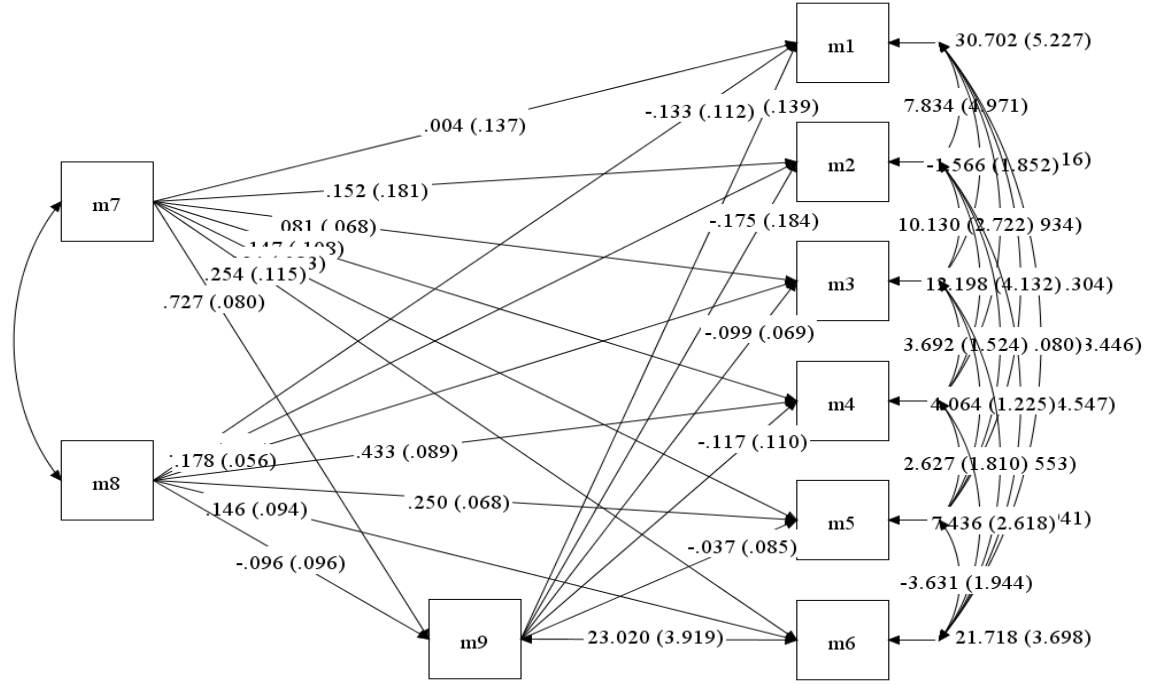

*m1= düzen. m2= hatalara aşırı ilgi. m3= davranışlardan şüphe. m4= aile beklentileri. m5= ailesel eleştirisi. m6= kişisel standartlar. m7= annenin kabul ilgi tutumu. m8= annenin sıkı denetim/kontrol tutumu. m9=babanın kabul ilgi tutumu. m10= babanın sıkı denetim/kontrol tutumu

Şekil 2: Babanın Sıkı Denetim/Kontrol Tutumunun Anne Tutumlarının Algılanmasına Anlamlı Düzeyde Aracılık Etkisi

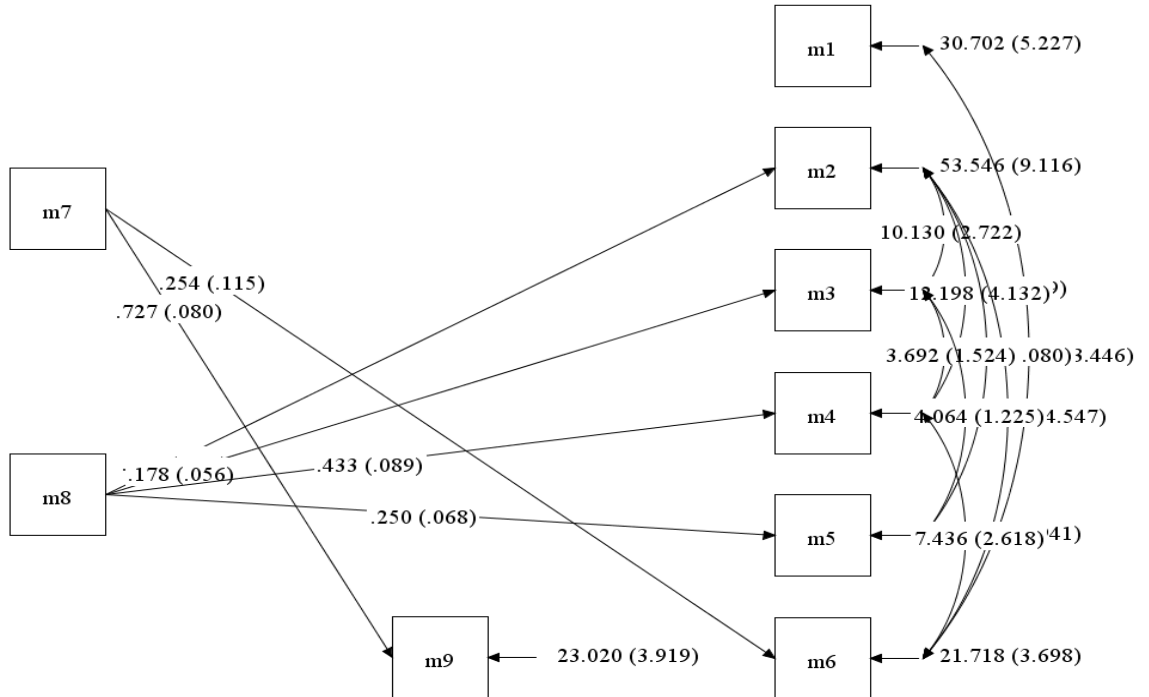
Şekil 1 ve şekil 2 incelendiğinde üstün zekâlı çocukların babalarına yönelik sıkı denetim ve kontrolüne yönelik algının annelerine yönelik algılarına aracılık ettiği ancak anlamlılık düzeyleri incelendiğinde bu etkinin anlamlı olmadığı görülmektedir.

Üstün yetenekli çocuklarda babanın kabul / ilgi tutumunun anneyi algılamasını değiştirip değiştirmediği ve bu algının mükemmeliyetçilik düzeylerine anlamlı bir etkisinin olup olmadığı Şekil 3 ve Şekil 4 'te incelenmiştir.

*m1= düzen. m2= hatalara aşırı ilgi. m3= davranışlardan şüphe. m4= aile beklentileri. m5= ailesel eleştiri. m6= kişisel standartlar. m7= annenin kabul ilgi tutumu. m8= annenin sıkı denetim/kontrol tutumu. m9=babanın kabul ilgi tutumu. m10= babanın sıkı denetim/kontrol tutumu

Şekil 3: Babanın Kabul/İlgi Tutumunun Anne Tutumlarının Algılanmasına Aracılık Etkisi

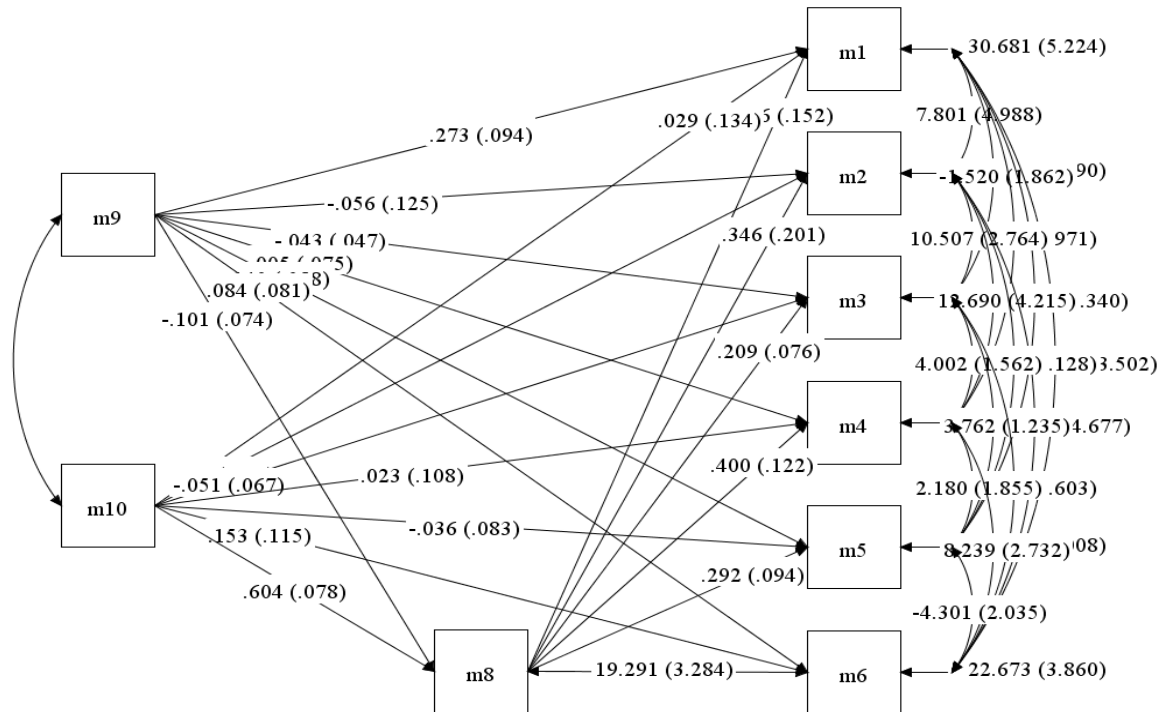

*m1= düzen. m2= hatalara aşırı ilgi. m3= davranışlardan şüphe. m4= aile beklentileri. m5= ailesel eleştiri. m6= kişisel standartlar.
m7= annenin kabul ilgi tutumu. m8= annenin sıkı denetim/kontrol tutumu. m9=babanın kabul ilgi tutumu. m10= babanın sıkı denetim/kontrol tutumu

Şekil 4: Babanın Kabul / İlgi Tutumunun Anne Tutumlarının Algılanmasına Anlamlı Düzeyde Aracılık Etkisi

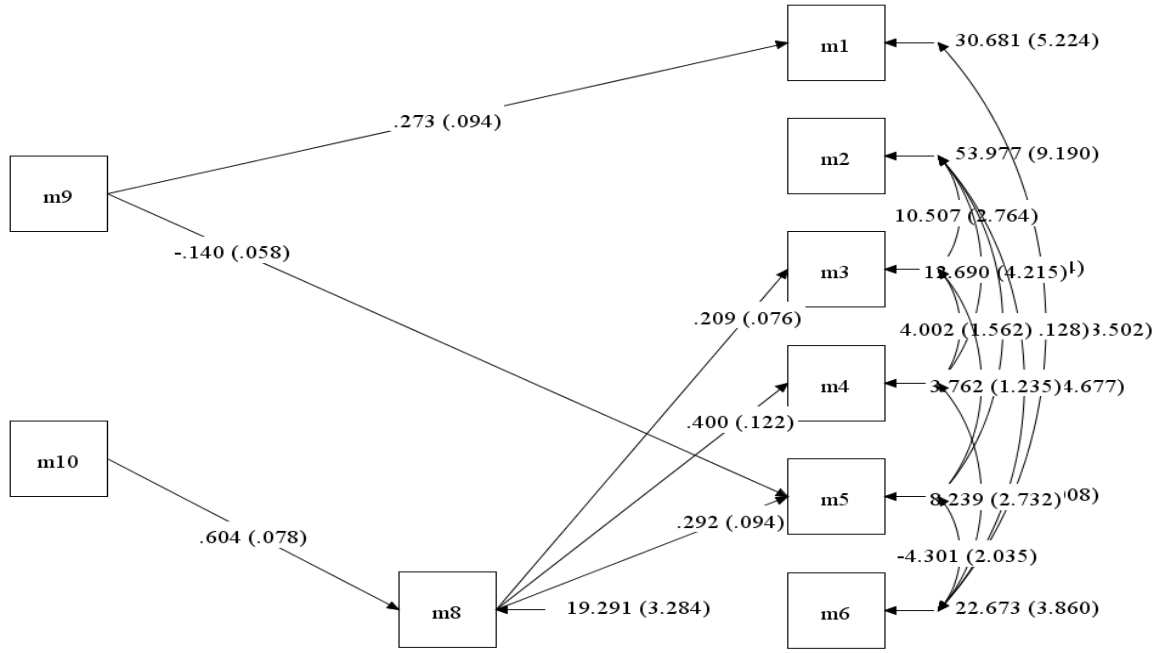
Şekil 3 ve şekil 4 incelendiğinde üstün zekâlı çocukların babalarına yönelik sıkı denetim ve kontrolüne yönelik algının annelerine yönelik algılarına aracılık ettiği ancak anlamlılık düzeyleri incelendiğinde bu etkinin anlamlı olmadığı görülmektedir.

İkinci olarak ise annenin sıkı denetim /kontrol tutumuna yönelik algının Üstün yetenekli çocuklarda babayı algılamayı değiştirip değiştirmediği ve bu algının mükemmeliyetçilik düzeylerine anlamlı bir etkisinin olup olmadığı incelenmiştir (Şekil 5 ve Şekil 6).

*m1= düzen. m2= hatalara aşırı ilgi. m3= davranışlardan şüphe. m4= aile beklentileri. m5= ailesel eleştiri. m6= kişisel standartlar.
m7= annenin kabul ilgi tutumu. m8= annenin sıkı denetim/kontrol tutumu. m9=babanın kabul ilgi tutumu. m10= babanın sıkı denetim/kontrol tutumu

Şekil 5: Annenin Sıkı Denetim/Kontrol Tutumunun Baba Tutumlarının Algılanmasına Aracılık Etkisi

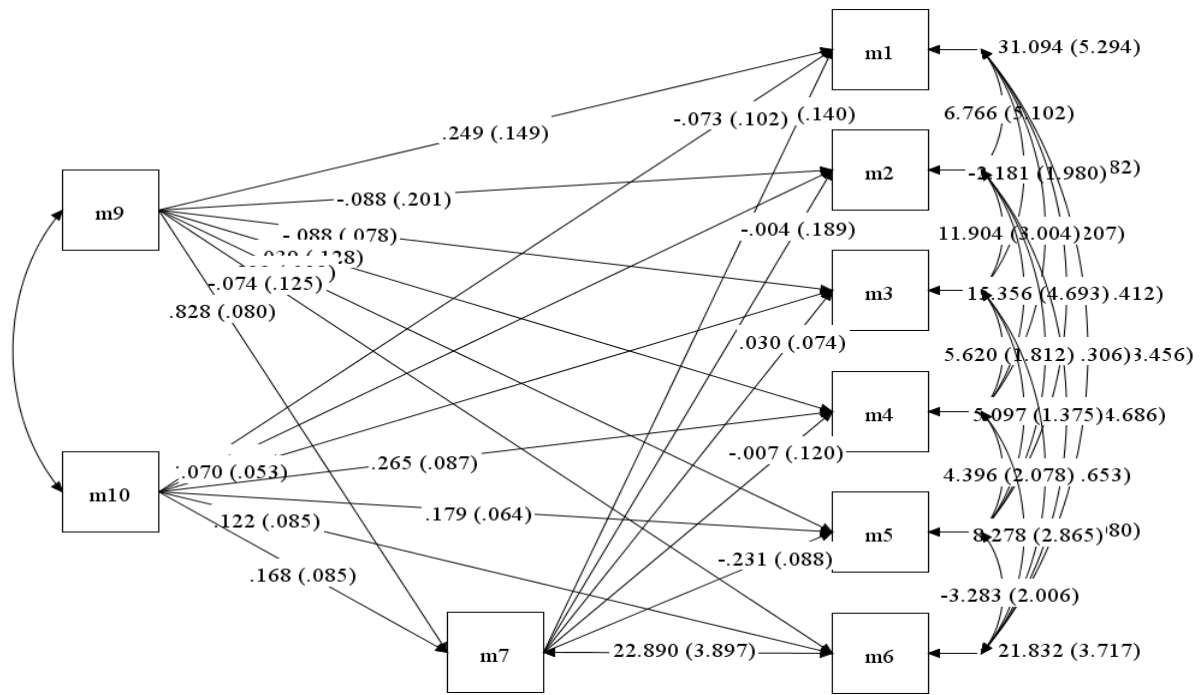

*m1= düzen. m2= hatalara aşırı ilgi. m3= davranışlardan şüphe. m4= aile beklentileri. m5= ailesel eleştiri. m6= kişisel standartlar. m7= annenin kabul ilgi tutumu. m8= annenin sıkı denetim/kontrol tutumu. m9=babanın kabul ilgi tutumu. m10= babanın sıkı denetim/kontrol tutumu

Şekil 6: Annenin Sıkı Denetim/Kontrol Tutumunun Baba Tutumlarının Algılanmasına Anlamli Düzeyde Aracılık Etkisi

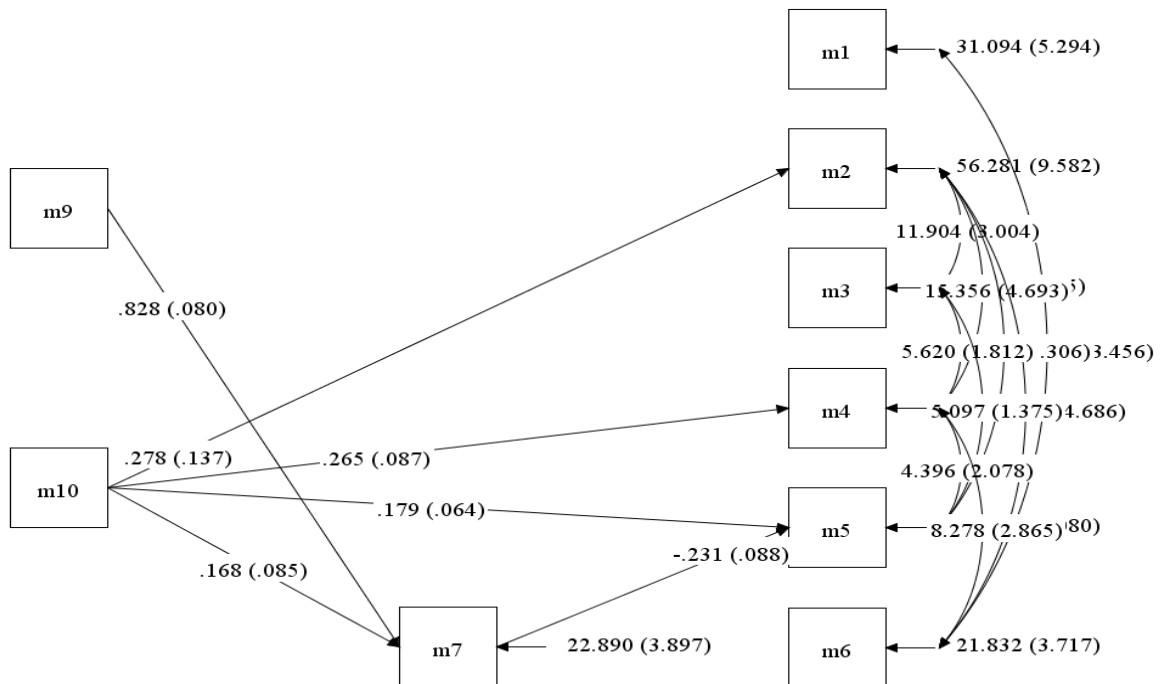
Şekil 5 ve şekil 6 incelendiğinde üstün yetenekli çocukların annelerine yönelik sıkı denetim/kontrol tutumlarına yönelik algının babalarına yönelik algılarına aracılık ettiği görülmektedir. Bu aracılık etkilerinden anlamlı olanların tamamının babanın sıkı denetim /kontrol tutumuna yönelik olduğu görülmektedir. Babanın sıkı denetim/kontrol algısı, mükemmeliyetçiliğin davranışlardan şüphe etme boyutuyla $r = .18$. $p > .05$ ilişkiliyken, anneye yönelik sıkı denetim/kontrol algısı aracılık ettiğinde $r = .30$. $p < .01$ olmaktadır. İlişkinin gücünde ki artış az olmasına rağmen elde edilen yordamanın daha anlamlı bir hale geldiği söylenebilir. Aynı şekilde babanın sıkı denetim/kontrol algısı, mükemmeliyetçiliğin ailesel eleştiri boyutuyla $r = .24$. $p = .03$ iken anneye yönelik sıkı denetim/kontrol algısı aracılık ettiğinde $r = .306$. $p = .003$ olmaktadır. İlişkinin gücünde ki artış az olmasına rağmen elde edilen yordamanın daha anlamlı bir hale geldiği söylenebilir.

Üstün zekâlı çocuklarda annenin kabul / ilgi tutumunun babayı algılamasını değiştirip değiştirmediği ve bu algının mükemmeliyetçilik düzeylerine anlamlı bir etkisinin olup olmadığı Şekil 7 ve Şekil 8 'de incelenmiştir.

*m1= düzen. m2= hatalara aşırı ilgi. m3= davranışlardan şüphe. m4= aile beklentileri. m5= ailesel eleştirisi. m6= kişisel standartlar. m7= annenin kabul ilgi tutumu. m8= annenin sıkı denetim/kontrol tutumu. m9=babanın kabul ilgi tutumu. m10= babanın sıkı denetim/kontrol tutumu

Şekil 7: Annenin Kabul/İlgi Tutumunun Baba Tutumlarının Algılanmasına Aracılık Etkisi

*m1= düzen. m2= hatalara aşırı ilgi. m3= davranışlardan şüphe. m4= aile beklentileri. m5= ailesel eleştiri. m6= kişisel standartlar. m7= annenin kabul ilgi tutumu. m8= annenin sıkı denetim/kontrol tutumu. m9=babanın kabul ilgi tutumu. m10= babanın sıkı denetim/kontrol tutumu

Şekil 8: Annenin Kabul/İlgi Tutumunun Baba Tutumlarının Algılanmasına Anlamlı Düzeyde Aracılık Etkisi

Şekil 7 ve şekil 8 incelendiğinde üstün yetenekli çocukların annelerine yönelik kabul/ilgi tutumlarına yönelik algının babalarına yönelik algılarına aracılık ettiği görülmektedir. Bu aracılık etkileri incelendiğinde babaya yönelik kabul/ilgi tutumuna aracılık ettiği görülmektedir. Babanın kabul/ilgi algısı, mükemmeliyetçiliğin ailesel eleştiri boyutuyla $r = -.31$. $p > .01$ ilişkiliyken, anneye yönelik kabul/ilgi algısı aracılık ettiğinde $r = -.35$. $p < .01$ olmaktadır. Elde edilen verilerin anlamlılık derecesi değişmezken elde edilen verilerin ilişkisinde azda olsa artış olduğu görülmektedir.

TARTIŞMA ve SONUÇ

Bu araştırmada üstün zekâlı ve üstün yetenekli öğrencilerin mükemmeliyetçilik düzeyleri ve anne-baba tutumlarının arasında bir ilişkinin olup olmadığı araştırılmıştır. Mükemmeliyetçilik davranışı bireyin kendisini ve çevresini algılamasına göre şekillenen bir davranış olduğu için ailelerin kendilerini değerlendirmelerinden ziyade çocukların anne ve babalarını nasıl algıladıkları araştırmanın amacı için daha önemli görülmüştür. Bu bağlamda veri toplamak amacıyla Çocuk Yetiştirme Tutumları Ölçeği (ÇYTÖ) ve Çok Boyutlu Mükemmeliyetçilik Ölçeği (ÇMBÖ) uygulanmıştır. Ölçekten elde edilen değerler ise maddelerin faktör yükleri ile çarpılarak değerlendirilmeye alınmıştır. Bunun nedeni her maddenin ölçeğe eşit derecede katkıda bulunmuyor olmasıdır. Yapılan işlem sayesinde öğrencilerden elde edilen verilerin etkileri doğrultusunda daha sağlıklı sonuçlar vermesi sağlanmıştır.

İlk olarak üstün yetenekli öğrencilerin cinsiyete ve sınıf düzeyine göre mükemmeliyetçilik düzeyleri incelendiğinde istatistiksel olarak anlamlı bir farklılaşma olmadığı görülmüştür. Cinsiyet arasındaki farka bakıldığında ise kız öğrencilerin her sınıf düzeyinde erkeklerden daha yüksek mükemmeliyetçilik puanlarına sahip olduğu görülmüştür. Chan (2009) ve Stoeber ve Stoeber (2009) yapmış olduğu çalışmada da mükemmeliyetçilik düzeylerinin cinsiyete göre farklılaşmadığını belirtmiştir. Ancak Chan (2008), anlamlı fark olmamasına rağmen erkek öğrencilerin daha fazla mükemmeliyetçilik düzeyine sahip olduğunu belirtmiştir. Toplam mükemmeliyetçilik puanları yerine alt ölçek puanları incelendiğinde düzen, hatalara aşırı ilgi ve aile beklentileri alt ölçeklerinde kız öğrenciler daha mükemmeliyetçi iken davranışlardan şüphe etme ve ailesel eleştiri alt ölçeklerinde erkek öğrenciler daha yüksek düzeyde mükemmeliyetçilik göstermiştir. Siegle ve Schuler (2000) yaptıkları çalışmada kızların düzen boyutunda erkeklerden daha yüksek olduğunu belirtirken erkek öğrencilerin aile beklentileri boyutunda daha yüksek mükemmeliyetçilik gösterdiklerini belirtmiştir. Kız ve erkek öğrencilerin mükemmeliyetçilik düzeylerinin bu dağılımının nedeni toplumsal beklentiler ve cinsiyet rollerinin yansımaları olabilir. Ayrıca Chao (2001) ve McGillicuddy-De Lisi ve De Lisi (2007) çalışmalarında belirttikleri gibi ailelerin çocuk yetiştirme tarzları çocukların bireysel özellikler yanında çevre bağlamında değerlendirildiğinde farklı etkilere sahip olabilmektedir.

Ailelerin çocuk yetiştirme stilleri ve çocukların mükemmeliyetçilik düzeyleri incelendiğinde annelerin kabul/ilgilerine yönelik algının mükemmeliyetçiliğin alt boyutlarından düzen dışında diğer alt boyutlarla negatif bir ilişki içinde olduğu görülmektedir. Ailesel eleştiri alt boyutuyla ise $p < .01$ düzeyinde anlamlı olduğu görülmüştür. Bu durum üstün yetenekli çocukların annelerini ilgili ve kabul

edici algıladıklarında mükemmeliyetçilik düzeylerinin azaldığını göstermektedir. Dinç (2001), annelerin eleştirel olmasının mükemmeliyetçilikle ilişkili olduğunu belirtmiştir. Burada da annenin ilgi düzeyi arttıkça aileden gelen eleştirilere yönelik mükemmeliyetçiliğin azaldığı görülmektedir. Annenin sıkı denetim/kontrol boyutunda algılanması incelendiğinde düzen dışında mükemmeliyetçilik düzeyleri ile pozitif yönde $p<.01$ düzeyinde anlamlı bir korelasyon olduğu görülmektedir. Flett, Hewitt, Oliver ve Macdonald (2002), annelerin kontrolcü olmasına bağlı olarak ortaya çıkan mükemmeliyetçiliğin kaynağını çocukların dış çevredeki insanların kendilerinden mükemmel olmasını beledikleri yönünde algılamasına bağlamaktadır.

Üstün yetenekli çocukların babalarını kabul/ilgi boyutunda algılamaları incelendiğinde. Babalarına yönelik algılarının mükemmeliyetçiliğin kişisel standartlar alt boyutu dışında diğer boyutlarla negatif yönde $p<.05$ düzeyinde ilişkili bulunmuştur. Yani çocuklar babalarını kabul edici ve ilgili algıladıkça mükemmeliyetçilik düzeyleri azalmaktadır. Babaya yönelik algı anne ile karşılaştırıldığında ise babanın mükemmeliyetçiliğin alt boyutlarında azalmada daha etkili olduğu görülmektedir. Babaya yönelik sıkı denetim ve kontrol boyutundaki algı incelendiğinde ise anneye paralel olarak mükemmeliyetçiliği artıracak bir etkiye sahip olduğu görülmektedir. Anne kadar etkili olmasa da yakın bir etkiye sahip olan babanın algılanan tutumunda düzen ve kişisel standartlar alt boyutu dışında $p<.01$ düzeyinde pozitif anlamlı bir ilişkiye sahiptir. Anne ve babanın algılanan tutumları genel olarak incelendiğinde çocuklarla açık bir şekilde iletişim kuran ve ilgi gösteren ailelerin çocuklarında mükemmeliyetçilik düzeyleri azalmaktadır. Tezel-Şahin ve Cevher (2007) belirttiği gibi kendisine değer verildiğini hisseden ve desteklenen çocuklar hayata daha kolay uyum sağlayacaktır.

Hamachek'e göre (1978) ebeveynlerin çocuklarının davranışlarını belirli şartlarda onaylaması ya da onaylama süreçlerinde çelişkilerin olması çocuklarda mükemmeliyetçilik davranışlarının ortaya çıkmasına neden olabilmektedir. Ebeveynlerin standartlarının olmayışı ya da tutarsız davranışları çocukları kendi standartlarını oluşturmaya yönlendirdiği belirtmektedir. Yapılan bu çalışmada algılanan anne ve baba tutumları yüksek düzeyde ilişkili çıkmıştır. Bu anlamda çalışmaya katılan öğrenciler ailelerini tutarlı algılamaktadır. Bundan dolayı kişisel standartlar belirlemeye yönelik mükemmeliyetçiliğin düşük olması beklenebilir. Elde edilen sonuçlar incelendiğinde davranışlarından şüphe etme boyutundan sonra en düşük ortalama sahip alt boyutun kişisel standartlar belirleme alt boyutu olduğu görülmektedir.

Anne ve babaların algılanan tutumları yol analizi ile incelendiğinde ise anne ve babaların algılanan tutumlarının bazı noktalarda birbirlerine aracılık ettikleri görülmüştür. En etkili aracılık etkeninin ise anneye yönelik sıkı denetim ve kontrol algısının babaya yönelik sıkı denetim ve kontrol algısına aracılık etmesidir. Özensel (2004) katılımcı annelerin babaları çocuklara karşı emredici ve sert bir yapıda olduğunu belirtmiştir. Yani babanın sert ve otoriter algılanmasında çocuğun algısının yanında annenin algısı da eklenmektedir. Çünkü annelerin gün içinde çocuklarla geçirdikleri zaman babalara oranla daha fazladır (Yavuzer, 2003). Gün içinde geçirilen bu zaman diliminde annenin babaya dair algıları ve baba ile ilgili kurduğu cümleler babaya yönelik algıların farklılaşmasına etki edecektir. Bu çalışmada yapılan yol analizinde de çocukların anneleri üzerinden babalarını algıladıklarında mükemmeliyetçilik düzeylerine daha fazla etki ettiği görülmektedir.

Sonuç olarak üstün yetenekli çocukların anne ve babalarını algılama şekilleri mükemmeliyetçilik düzeylerini etkilemektedir. Özellikle ölçekler alt boyutlarda incelendiğinde anne ve babaların farklı

davranış örüntülerinde mükemmeliyetçilik davranışını tetikledikleri ya da azalttıkları görülmektedir. Mükemmeliyetçilik davranışının değişim göstermesinin bir nedeni olarak aile ve toplum içinde anne ve baba rolleri gösterilebilir. Bu nedenle özellikle aile eğitimlerinde anne ve babalar bilinçlendirilerek toplumsal rollerinin yanında çocuklarının sağlıklı gelişim için göstermeleri gereken roller aktarılabilir.

SINIRLILIKLAR

Araştırmanın sınırlılıkları şu şekilde sıralanabilir;

- Araştırma sadece ÜYEP’te eğitim görmekte olan öğrencilerle gerçekleştirilmiştir.
- Araştırma sadece ortaokul öğrencileri ile gerçekleştirilmiştir.

ÖNERİLER

Yapılan araştırmadan elde edilen sonuçlara ve araştırmanın sınırlılıklarına dayanarak;

- Anne ve baba tutumlarının mükemmeliyetçiliğe etkisini daha somut ortaya koymak için katılımcılardan seçilecek kişilerle nitel araştırma deseniyle de araştırmalar yapılabilir.
- Anne ve babaların kendilerini algılaması ile çocukların algılamasının arasında fark olup olmadığı araştırılmalıdır. Bu sayede çocukların algılarına yönelik araştırmalarda ailelerin algılarının değerlendirilmesinin araştırmalara etkisi eleştirel bir şekilde ortaya konacaktır.
- Araştırmadan elde edilen bulgular eşliğinde üstün yetenekli öğrencilerin ailelerine mükemmeliyetçilik davranışları ile ilgili aile eğitimi verilebilir.
- Araştırma daha geniş bir çerçevede farklı kurumlarda eğitim görmekte olan öğrencilerle tekrarlanabilir.
- Araştırma sadece ortaokul ile sınırlı kalmadan daha geniş sınıf düzeyi aralıklarında tekrarlanabilir.

KAYNAKÇA

- Antony, M. M. & Swinson, R. P. (2000). *Mükemmeliyetçilik Dost Sandığımız Düşman*. (Çev. Aslı Açıkgöz). İstanbul: Kuraldışı Yayıncılık.
- Bencik, S. (2006). *Üstün yetenekli çocuklarda mükemmeliyetçilik ve benlik algısı arasındaki ilişkinin incelenmesi*. (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- Burka, J. B. & Yuen, L. M. (2007). *Procrastination: Why You Do It. What To Do About It Now*. Hachette UK.
- Burns, D. D. (1980). The perfectionist’s script for self-defeat. *Psychology Today*, 14(6), 34-52.
- Chan, D. W. (2008). Perfectionism and goal orientations among Chinese gifted students in Hong Kong. *Roeper Review*, 31(1), 9-17.
- Chao, R. K. (2001). Extending research on the consequences of parenting style for Chinese Americans and European Americans. *Child Development*, 72, 1832-1843.
- Dinç, Yasemin. (2001). *Predictive Role of Perfectionism on Depressive Symptoms and Anger: Negative Life Events as The Moderator*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Orta Doğu Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Ankara.

- Flett, G. L., Hewitt, P. L., Oliver, J. M., & Macdonald, S. (2002). Perfectionism in Children and Their Parents: A Developmental Analysis. In G. L. Flett & P. L. Hewitt (Eds.). *Perfectionism: Theory, Research, and Treatment* in (pp. 89–132). Washington DC: American Psychological Association.
- Frost, R. O., Marten, P., Lahart, C., & Rosenblate, R. (1990). The dimensions of perfectionism. *Cognitive therapy and research*, 14(5), 449-468.
- Geçtan, E. (1988). *Çağdaş Yaşam Ve Normaldışı Davranışlar*. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Hamachek, D. E. (1978). Psychodynamics of normal and neurotic perfectionism. *Psychology*, 15, 27-33.
- Hooper, D., Coughlan, J., & Mullen, M. (2008). Structural equation modeling: Guidelines for determining model fit. *The Electronic Journal of Business Research Methods*, 6(1), 53-60.
- Hoyle, R. H. (1995). *Structural Equation Modeling: Concepts, Issues, And Applications*. London: Sage Publications.
- Hu, L. T., & Bentler, P. M. (1999). Cutoff criteria for fit indexes in covariance structure analysis: Conventional criteria versus new alternatives. *Structural equation modeling: a multidisciplinary journal*, 6(1), 1-55.
- Kahraman, S. (2013). *Üstün yetenekli 6, 7 ve 8. sınıf öğrencilerinin çoklu zekâ alanlarına göre mükemmeliyetçilik düzeylerinin incelenmesi*. (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Fatih Üniversitesi, İstanbul.
- Karasar, N. (2016). *Bilimsel Araştırma Yöntemi Kavramlar-İlkeler-Teknikler*. Ankara: Nobel.
- Kenney Benson, G. A., & Pomerantz, E. M. (2005). The role of mothers' use of control in children's perfectionism: Implications for the development of children's depressive symptoms. *Journal of Personality*, 73(1), 23-46.
- Kline, B. E., & Short, E. B. (1991). Changes in emotional resilience: Gifted adolescent females. *Roeper Review*, 13(3), 118-121.
- Kline, R. B. (2005). *Principles And Practice Of Structural Equation Modeling (Second Edition)*. NY: Guilford Publications.
- Kramer, H. J. (1987). *Anxiety, Perfectionism And Attributions For Failure İn Gifted And Non-Gifted Junior High School Students*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Catholic University of America.
- McGillicuddy-De Lisi, A. V., & De Lisi, R. (2007). Perceptions of family relations when mothers and fathers are depicted with different parenting styles. *Journal of Genetic Psychology*, 168, 425-442.
- Mısırlı Taşdemir, Ö. (2003). *Üstün yetenekli çocuklarda mükemmeliyetçilik, sınav kaygısı, benlik saygısı, kontrol odağı, öz yeterlilik ve problem çözme becerileri arasındaki ilişkinin incelenmesi*. (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Karadeniz Teknik Üniversitesi, Trabzon.
- Ogurlu, Ü., Yalın, H. S., ve Yavuz Birben, F. (2015). Üstün yetenekli çocukların mükemmeliyetçilik özelliklerinin aile tutumu ile ilişkisi. *Turkish Studies*, 10(S 7), 751-764.
- Özensel, E. (2004). Türk toplumunda çocuğun yetiştirilmesinde annenin rolü: Konya ili örneği. *Değerler Eğitimi Dergisi*, 2(6), 77-96.
- Rice, K. G., Lopez, F. G., & Vergara, D. (2005). Parental/social influences on perfectionism and adult attachment orientations. *Journal of Social and Clinical Psychology*, 24(4), 580-605.
- Roberts, S. M., & Lovett, S. B. (1994). Examining the "F" in gifted: Academically gifted adolescents' physiological and affective responses to scholastic failure. *Journal for the Education of the Gifted*, 17(3), 241-259.
- Sak, U. (2011). Üstün yetenekliler eğitim programları modeli (ÜYEP) ve sosyal geçerliği. *Eğitim ve Bilim*, 36(161).
- Schuler, P. A. (1997). *Characteristics and Perceptions of Perfectionism in Gifted Adolescents in a Rural School Environment*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. University of Connecticut.

- Schuler, P.A.(2002). *Perfectionism in Gifted Children Adolescent: Neihart. M. and N. A. f. G. Children. the Social and emotianal development of gifted children: what do we know?*. Prufrocks Press (TX).
- Siegel, D., & Schuler, P. A. (2000). Perfectionism differences in gifted middle school students. *Roeper Review*, 23(1), 39-51.
- Silverman, L. K. (1993). *Counseling the gifted and talented*. Love Publishing Co.. 1777 South Bellaire St.. Denver. CO 80222.
- Silverman, L. K. (1999). Perfectionism. *Gifted Education International*. 13(3). 216-225.
- Sorotzkin, B. (1998). Understanding and treating perfectionism in religious adolescents. *Psychotherapy: Theory, Research, Practice, Training*, 35(1), 87.
- Stoeber, J.. & Stoeber, F. S. (2009). Domains of perfectionism: Prevalence and relationships with perfectionism. gender. age. and satisfaction with life. *Personality and Individual Differences*. 46(4). 530-535.
- Tire, Y. (2011). *Ön ergenlerde olumlu ve olumsuz mükemmeliyetçilik ile algılanan anne baba tutumları arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Çukurova Üniversitesi. Adana. Türkiye.
- Yavuzer, H. (2003). *Çocuk psikolojisi*. İstanbul: Altın Kitaplar Yayınevi.